Péntek. 32. Szám. Aprilis 15-kén, 1859.

KOLOZSVÁRI KÖZLONY.

Megjelenik e lap minden Szerdán, Pénteken és Vasárnapi. Előfizetések minden cs. k. postahivatalnál, s lapok kiadó hivatalban s czímzendő levelekben. Ára évenegyedre 3 fl 15 kr, félévre 6 fl 30 kr, évre 12 fl 60 kr ip pénzben.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőhöz utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS: A Szentgyörgytéren, a Kendeffi-házak, 187. szám alatt.

KIADÓ-HIVATAL: A Köpönczéknél, STEIN könyvkereskedésében.

Hirdetések minden négy hasábos egy sor után 7 nyárlat közöttetnek; folytonos hirdetésekül illő per elengedtetik. Mindennik hirdetésért 30 ujkr hélyegdíj előre beszedetik.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: a m. ellérdetés, hirdetések, reclamatiók szt. a kiadó-hivatalhoz utasíttadók.

(D) **Szemle.** A kik szemléinket szives figyelemmel kisértek, azok bizonyosan észre fogtók venni az általunk felfogott logikai rendszert, melyben a mostani eszmeforradalmak irányának fátyolát follebbentení kívántuk.

Elmondok, hogy az olasz nemzeti egységet óhajt, s hogy Napoleon a nemzetiségek jogai mellett nyilatkozott; s hogy az ö szövetkezése Oroszországgal IV. Henrich terveinek fölujulását sejteti; és e szerint ott áll most a diplomatiai függönyök megett folyvást növe s nöha megpillantható kérdés: hogy a kötések politikája a nemzetiségekével megbirkozzék-e czélban-ahogy.

Milyen lehet az ujabb politikai felosztás, hogyan akarják a népeket és kormányokat ujból gruppozni? azt megtudni nem lehet, ugy azt sem tudhatni, menyiben vannak most módositva Henrich, XIV. Lajos, és I. Napoleon ily nemü tervei.

Azonban, éppen most foglalkoznak a bécsi lapok Cafinelli gróf röpiratával az olasz kérdés fölött. Az iró türzstiszt volt lord Beutinck alatt az angol szécilai hadseregnél, neve olaszosan hangzik, de magát nem tartja olasznak. Röpirata conservativ irányban van tartva, s általában a nemzetiségek szérinti felosztás eszméjét absurdumnak tartja; a mellett, hogy az az európai alapszerzödéseket sérti; állítja egyszersmind azt is, hogy az ugynevezett olasz ügyről maga az olasz közönség mit sem tud, s ha egykor a dolog oda menne, hogy az fölkeljen, oly esemény fogna történni, mely az ugynevezett olasz ügyröl egészen különböznék. De azután ugy vezetes e röpirat, hogy ha bár tagadólag, de a nemzetiségi czélzatok tiltaat akarja follebbentení, a mi fontos most, midőn nem tudhatni hova módosultak e nézetek I. Napoleon kora óta.

Cafinelli előállítja a mostani olasz forradalmi czélzatok utopiáját, mely szerint minden olasz egyelőre egy s ha lehet democrativ — köztársasági államba egyesitendő; ezen állam határát képezné a központi alpesek nagy lánczolata s Italia minden része feloldoztatnék az idegen uralom alól, tehát Ausztria feladná Lombárd-Velencézét, déli Tyrolt és nyugoti Illiriát; Svájcz: Tessin cantont, Frankfiont Corsikát, Angolhon Máltát.

Midőn a mostani olasz agitatio alapelve a nemzetiségy, vagy is jobban monva alapterv uj nemzeti államok alapítására, a röpirat nem tartja nehéznek ezen elv köverkezményét az absurdumokig szállítani le. Hogyan nézne ki a világ? kérdi az iró — ha ezen szózat teljesítne: „népek keljetek fel, váljatok kölön más fajú és nyelvü népektöl, s egyesüljetek azokkal, kik veletek hasonló vérből születtek, s egy nyelvet beszélnek,“ hogy ekkor mi történnék Olaszországgal, már fönnebb mondva volt. Franczia ország el kellene vesztenie Elzászt és alsó-Lothariingiát, s nyerné a nizzai grófságot, Savoyát, a franczia Svájczot, a vallon Belgiumot, s a mormann szigeteket; Ausztria, Poroszország és Svájcz elümnének a foldabroszról; Németország kapná a német Svájczot, a német Ausztriát, Elzászt, Lothariingiát, Belgium német part fölöt, Hollandot, Danemarkot, és az orosz keleet-tengeri tartományokat; Oroszhon nyerné egész Lengyelországot, s ezen felül Ausztria és Törökország minden szláv tartományait, uralkodván a joniai tengertöl a jeges tengerig stb. Angolország mint nagyhatalom elenyésznék, s négy államná alakulna, melyet Anglia, Skótho, Irhon és Wales képeznének; Spanyolhon nyerné Portugált és nagy hatalommá alakulna; Svédhon Norvégiával, Magyarhon Erdélyivel, Görögország Tessalia és Epirussal kisebb nemzeti csoportokat képeznének; mind a mellett Európa tö nagy nemzeti államra oszlanék u. m. Orosz-, Német-, Spanyol-, és Olaszország. (O. D. P.)

Ezen alaposan kidolgozott röpirat végén gróf Cafinelli igyekszik megmutatni, hogy egy ily újrakalakitás nagy forradalmi mint politikai és hadi szempontok szerint is kivihetetlen volna. Addzán azonban azért fontosak, mert némi bepillantást engednek ezen mind emelkedő európai kérdés lényegébe, és évszázadok óta korunkig történt átalakulásába.

Vannak aztán mégint röpiratok, melyek az ily nemzetiségi felosztást éppen nem tartják absurdumnak, s az ily röpiratokban most Olaszország kezdi leggazdagabb lenni.

Ezalatt azon erö, melyre ezen uj politika épiti reményeit, mind erösbül. Törökország már-már oszlik fel a nemzeti elemekre; a conferencia, melyet a moldóva-oláhországi egyesitett fejedelem ügyét tárgyalja, már összeült, s irják, hogy még a török is jóvá hagyta az egyesitett választást; miáltal ujból egy fölöguiedlig önálló kis nemzeti hatalmasság van consolidálva Ausztria szomszédságában, honnan egy bekövetkezhető hadjárat alatt szintén mint Montenegró és Szerbországból, gyöngitení lehetne Ausztria erőfejtését egy Olaszhon felöli hadjárat ellenében. Kuza népszerüségéül s egyszersmind azon erélyes fegyverkezéséül, melyröl pár hét előtt a lapok értesitettek, lehetnek megtagadni némi fontosságot egy európai válság esetében. Világháborban minden legkisebb tartomány egy-egy fontos hadi positio. Ezen mozgalmak ellenében Ausztrián kivül ugy látszik Anglia is mindent elkövet, hogy a dolgokat az 1815-diki kötések határai közt megtarthassák, habár Napoleon illő alkalmat kimondá, hogy szakadjon le a kötöme, ha valaha ama szerzödéseket aláirásával érvényesitené.

Nem lehet azt még képzelni is, hogy mi lesz mindezekböl?

(D) **Erdélyi létenyésztési és versenyegylet.** Lapunk 27-diki számában közreadtuk mlgs Belföldi Ferencz, Wesselényi Ferencz gróf, és Bánffy Albert báró urak felszólitását a fenneznimezett egylétre elrendelt aláirás czélekben, hol egyszersmind hirré van téve, hogy ezen egylet első közgyülését jelen hó 20-kán fogja megtartani.

Miután a magas kormány által az évenkint tartani határozott lóversenyállandó helyéül Kolozsvár van kijelölve, s a lótényésztésöl hires hazánk nagyobb birtokosai ezen intézkedést kellöleg felkarolták, elemen részvétel, s tetemes honfidjak kitüzésé vel emelve a verseny becsét; a fonnebbi egylet létesitése annyival szükségesebbé vált, hogy a versenynek elrendezése arra képes honfiak kezére menvén át, az összetett részvényalapból kézzel kivül a versenytér buzamosb jöldjeinek tekötése s kellö csinali bari berendezése fog eszközöltetni.

Nem vagyunk még ismeretesek a fönnebb emlitett egylet programjának részleteivel, annyit hallottunk felöle, hogy némileg hazai körülményeinkhez módositva a pardubiczi versenyegylet szabályai vannak elfogadva a megerösitett szabályokban; de hogy ez egylet fölöllitása czélszerü, már abböl is érthető, hogy a kik szemléinket szives figyelemmel kisértek, azok bizonyosan észre fogtók venni az általunk felfogott logikai rendszert, melyben a mostani eszmeforradalmak irányának fátyolát follebbentení kivántuk.

Elmondok, hogy az olasz nemzeti egységet óhajt, s hogy Napoleon a nemzetiségek jogai mellett nyilatkozott; s hogy az ö szövetkezése Oroszországgal IV. Henrich terveinek fölujulását sejteti; és e szerint ott áll most a diplomatiai függönyök megett folyvást növe s nöha megpillantható kérdés: hogy a kötések politikája a nemzetiségekével megbirkozzék-e czélban-ahogy.

Milyen lehet az ujabb politikai felosztás, hogyan akarják a népeket és kormányokat ujból gruppozni? azt megtudni nem lehet, ugy azt sem tudhatni, menyiben vannak most módositva Henrich, XIV. Lajos, és I. Napoleon ily nemü tervei.

Azonban, éppen most foglalkoznak a bécsi lapok Cafinelli gróf röpiratával az olasz kérdés fölött. Az iró türzstiszt volt lord Beutinck alatt az angol szécilai hadseregnél, neve olaszosan hangzik, de magát nem tartja olasznak. Röpirata conservativ irányban van tartva, s általában a nemzetiségek szérinti felosztás eszméjét absurdumnak tartja; a mellett, hogy az az európai alapszerzödéseket sérti; állítja egyszersmind azt is, hogy az ugynevezett olasz ügyröl maga az olasz közönség mit sem tud, s ha egykor a dolog oda menne, hogy az fölkeljen, oly esemény fogna történni, mely az ugynevezett olasz ügyröl egészen különböznék. De azután ugy vezetes e röpirat, hogy ha bár tagadólag, de a nemzetiségi czélzatok tiltaat akarja follebbentení, a mi fontos most, midőn nem tudhatni hova módosultak e nézetek I. Napoleon kora óta.

Cafinelli előállítja a mostani olasz forradalmi czélzatok utopiáját, mely szérint minden olasz egyelőre egy s ha lehet democrativ — köztársasági államba egyesitendő; ezen állam határát képezné a központi alpesek nagy lánczolata s Italia minden része feloldoztatnék az idegen uralom alól, tehát Ausztria feladná Lombárd-Velencézét, déli Tyrolt és nyugoti Illiriát; Svájcz: Tessin cantont, Frankfiont Corsikát, Angolhon Máltát.

KIRÁNDULAS BRUSZÁBA.

Irta Orbán Balázs-tól.

(Folytatás.)

Ott van jobaqb függöleges szirtekre fekettve. Sultan; czipras koszorval fejen, közötte s Európa parijai közöt nyujtozik el a Bosphorus mint tündér folyam, melynek partjain ezer egy éjszakai palotak pumpákodnak. Alább magas platanok árnyban nyujtozik el egy volgy, azon belül, honnan az okhon folyókban az Asiaiai tóro hadseregek osszegyülnek, most mekkai karavánok indulo pontja; ott luzog fel egy forrás, melyet régen Hermagoras kútjának hivtak, mellette van Kadikoi, a régi Calcedon, melynek lakosai azt az oraculum szerint adatnak, hogy vakok, midőn Byánncz helyét ezen mondattal jelölte ki; „a vakoknak nemzete pedig azért, mert az aranyszarv öböl melletti gyönyörü helyet városuk épitésekor nem látak; felette van a gyönyörü kinézesü Csámiczán, a régi mons Aphasios, hol laborozott a Calcedont osztroló persa had, s honnan saja azon fölé alatti menetet, melyen egy szép éjszakán a Kiros közepjén jöttek ki Darius havnát . . . alább egy messze benyulló földnyelven (Tencz bakese) egy csoport zöld fa koszorija közöt az en lakom; — itt kérögette valahely hajdan fényes palotaját, most a latszó romja közöt alamizsnát Belizár, itt verte meg Myiridates, Cotta által parancsnokolt hadsergét Romának, itt állott bent a hullámok közöt Venus Marinnak elly nagy tiszteletben álloti s igen fényes temploma, melyben mai napig egy halom kő, a tengeri madarak kedvencz helye, van meg, szép oszlopait elhordatták a szultánok, hogy mecsekeket fölékesitsek vele. — Továbba a Mármara nyugo hullamai, s feletta egy esztö mi sziget a levegőben felakaszva; midőn a Mármara arczá redőzen, a szigetekon innen a viz mintegy homelyulni látszik a szigetek alá, minha alábbi jarna at, ugy hogy azok gyakran egy oly delibab képet mutatnak, egy oly optikai csalodást idéznek elő, mintha a levegőben lógnának) ezen szigetek, melyek most a fövarosiak kedvencz mulató helyei, Bizancz korában a számüzöttek szint szirtei voltak, hol I. Romanus ezaszár, hol Constantinus megfosztot Romanus Diogenes nyomorban haltak el, hol az Methodius 7 évig raboskodott, hol Romanus Lecapenus, s fai számüzetve eltek, hol Irene, a nagy cesszárné egy szöt kolostorba volt zárva, hol Harun-al-Rashid, hol V. Michaels neje Lios Zoé, s Anna a Comnenek anya voltak behortonoyva, ezen szigeteken tul a Euze-Bizam a régi promontorium posidonium, mely a Cyaneus öbölt az Asiatikusoktól elválasztá; hegyeel fölött az Olymp havas bérczei gyönge pirral visztukrözik a nap sugárait, mintha szögrenlettek volna, hogy a sokkal alacsonyabb le lozedik isvö patt-hegyek nem sokára elrejtik ölk szemeink elöl.

A természetben unnepies csönd uralkodott, csak a habok locsonása, hajósaink egy hangu éneke, s a fejünk felett keringő vezmadarak eles sivöltése zavarta azt meg mert mi részint az eltünek ellerulö tág nagyszerüségtöl meghatva, részint az alom karjai közöt szendergve vagyunk zajt nem töttünk, a kapár Nyandronk (a fejedelmi szigetek egy lakatlan szirtjét, melyen több sziklába vésett, s szép faragásokkal ékitett bysanczi sirok vannak, s melyröl egy felög tengeri madár repült el rémülö sajjal kiöntötnek—elérve, egy delelevet szél kerekedett, s hajósaink fölszedve vezdőkötöl oromtelt arczczal hüzták fel vitorlákat, s a mi szárnyra kapott csónkunk sebesen hasita a habzó hullámokat, de ezen diesőség nőm sokáig tartott, mert Zephir visszahivta sötét barlangjaiban a kuczér szellőcskét, s hajósaink a fölög szomorusságban leereszte szárnyait, s evedzö labain ábrandozva, lassu-busan haladott előre, s mi csak más nap reggel örtük el a Bozburnu testöt szirtei, melyek a nyugvó tenger tükrében festék le fantasztikus alakjaiat. Ezen foltot megháladva a mudaniai öbölbe (sinus cyanus) tértünk fel, s vitorlánk nem levén, s hajósaink az egész éjjeli vezdesöke elfáradván, itt hörgonyt vetettünk s partra szálltunk, s ott egy ös pázsitán, (mely egyedüli fa az egész vidéken) ala letelepedtve, igen jó étvágygyal reggeliztünk, a legszebb kép fejtö ki magát a reggeli ködöbö, a parton gyönyörüen kiszövö falunk tünlek fel sötszeres alakbu, mint János arcza,—a valóságban vigkedélyes nevetö fiatal alakban, — s a hullámok fölöjö lapján konnyü ábrándos szinezetben, homlokukon rendekkel, s szakállaikon ezüstös szakaloikkal! folöttök hegyek, melyekre gyönyörü szinkeverésü palástot öltö a terme, s ezeken tul mint egyes rám emelkedö fol az Olymp jegesült csúcsa, egy-egy fejjelö gálya, s a lábtaiv vég pontjan a Mármora sziget jéggel összeolvadó hegyei.

A messze távolban egy vonal, a rodostoi partok, a régi Perinthus, mely Philip sergeinek hősiessége állott ellent, később Rákóczi s sorsoldozöit társainak menhelye.

S ott szemben a cyzicusi felsziget, hol az arganauták az ökör czen régés kalandorai partra szálltanak; ott látszik a Dyndimos hegy, melyen Cybelének templomot épitének, hol az istenek anyja egy aerolith képében tiszteltetett, Atalus ezt Romába szállitá, s Sépiko a legérdemesebb s legerényesebbnek elismert polgár tiszteltetőrának kiseretében vette öt, Jupiter Propsérpinnak adta nászjándékul Cyzicust; Hadrian templomot épitett itt, melynek nagyszerüségéröl tanuskodnak öszlopai, melyek egy darab márványból faragatva 50 lábnyi magasak, s ing kerületüek. Róma korában Cyzicus egyike volt a legnevezetesebb kikötőknek, Rhodus, Marsilija és Carthagóval versekedő. Byzancz kormánya alatt a Hysist és Troját megalapu foglaló Hellesponti kerulet fővárosa volt, most egy elhagyott s elfeledett romhalom, melyröl a törökök azt mondják, hogy a desinek (szellemek, tündérek) varosa volt egykoron.

Itt merengett el egykoron Szolimán pasha, a hódító Orhán testvérének fia is, hol, melynek nyugott lapján letükröztek magokat a márvány oszlopok, a repülö fellegek, ugy tetszett neki, mintha azok a hullámok alatt épült palaták, templomok lennének, melyek körül a hajóhadak vitorlái evedzenek; s midőn az elmélkedésnek ö tö tö t

hogy a hazai verseny lehető emelkedésére egy ily egylet szinte döntő befolyással van.

A mig nem lesznek pályagyepre idomitott lovaink; addig loversenyeinken Erdély mint fontos lovtenyésztő ország ki nem foghatja tüntetni magát, s a mint nagyobb lesz versenyeinken a kifejlettebb lovtenyésztő országok pályacoursusa: nagy fogják azok elkapni előlünk a pályakosztyát; szükséges ezért egy oly egylet, mely lódomárokról gondoskodva költségtelenebbé tegye hazai lovaink idomitását, mely most midőn az egyes lótulajdonos maga egyedül könyteleen magának külön idomárt hozatni, 1000—1500 pforinton felül felkerül, mi által idomitott lovakkal csak a legtapasztaltabb urak birhatnak, s ok is nem biztos luxus kiadásokba vamak bonyolítva, a menyiyiben idomárjaikul nem válogathatják a legjobbakat.

A most létesülendő club, a mint értesülünk, ezen szükségességen segíteni, s hazai lovaink gyepre idomitatására, könnyebb alkalmat eszközölni első feladatai közé sorozza, mely mellett a mint a fönnemlitett felhivásban is ki van jelentve, czélja lesz az egyletnek lóversenyek, hitelesen szerkesztett méneskönyv, s más szolgálatra álló eszközökkel hatni a hazai ló nemesítésre.

Midőn az évenkint fizetendő részvényhez, mely 10 ujforintban állíttatott meg, akkor javalom van kötve, hogy helyben Kolozsvárott, valamint vidéken mindenik, kik azt itteni lóversenyeket rendesen látogatni szokták, mondhatni csak a pályagyepeni ingyenes megjelenhetésök által már 5 forinttyát nyernek a felett a mit a belépti jegyekért eddig rendesen kiadni szoktak; ezen kivül szavazattal birnak az egylet ügyeinek elintézésében, s még végül azon lehetőség esetében ha egykor a társulat eladó versenyeket létesitend, tagjai ingyen sorsjegyeket is nyernek; kérdésen kivül hinnünk lehet, hogy a társulat részvényjegyei nagy kelendőségnek fognak örülni; minthogy itt az erkölcsi haszon tétel mellett, mely a hazai állattenyésztés, s nemesités lendületében nyilatkozand; közvetlen anyagi haszon is van azokra nézve, kik a versenyeket rendesen látogatni szokták; s így a lovakat nem tartók is, de kik a pályafutásokban elvezetőket lelik, s ottan megjelennek, már takarékossági szempontból is czélszerűen cselekszik, ha ezen egylet tagjai lesznek, hol személyes haszonnal öszszeköttött, s mégis a közjóra fáhatót résztvétt gyakorolhatnak.

Az egylet első közgyülése mint emlitök april 20-kán fog tartatni, addig is az alárási nyilatkozatot titkár Pál Sándor urhoz beküldendők.

Marosvásárhely, márczius végén. — Városunk tavaszi országos vásárja a napokban folyt le; ez egy kis élénkséget, zajosabb életet koltött fel körunkben. A versoron eladni való volt elég, noha nem „a régi jó idők" szerinti népes vásár volt, de vevő nem sok találtatott. Egy darék par ökör alig kelt el 100 forinton, hival darabja 50—70 frtig, fejős tehén 20—40-ig. Ló elég volt ugyan, de csak mind apró szekely ló, alig egy-két szép csikó volt látható. Gabona is volt elég és pedig igen olcsón. Nagy pénztelenség uralkodik vidékünkön, kivált a mióta a katonaság is elhagyta városunkat, mindenki panaszol a pénzhiány ellen.

Hozzánk még semmi előpostája nem jött a tavasznak, s igy gazdasági dolgokról nem sokat irhatok. Irnom kellene tehát szellemi mozzanatainkról, de fájdalom, kaszinónk még mind ez ideig lélre nem jobbete. S mindössze is csak egy kis könyvtár van városunkban, a vidéki s helybeli nők által alapitva, melyből vehetünk némi szellemi táplálékot.

Multkori levelemben tett igéretemhez képest hirül adom, hogy az iskola javára rendezett táncvigulom tiszta jövedelme 60 pft, az orgona javára rendezett két vigalomé 62 pft.

Négy osztályu elemi fiu- iskolánk téli közönséges próbatétele ezen hó elején folyt le, szülők és előljáróság közmegelégedésére, igen szép sikerrel, a mi elég buzditólag szól a szülőkhöz és városi közönségünkhöz, hogy siessenek áldozatukat letenni ez iskola gyámolitására, hogy legalább még egy osztálylyal nevelhessünk. Emlitenem kell még egy nemes tettet, melly a vallásos kegyelet és buzgóság forrásából fakadt fel. Leányiskolánk közvizsgálatakor, mely szintén ezen hó elején tartatott, közmegelégedésének jeléül, az orgona-tőkét 100 pft kegyes adománynyal nevelő városi polgár t. Csiszár Mózses ur, mi egyháznk részéről közelismerést érdemel, annyivalinkább, hogy nehány évvel ezelőtt három harangunk egyénkét saját költségén éppen emlitett hazánkfia készitteté. Adjon Isten minden egyháznak sok ilyen vallásos embert, akkor szükség és baj le lenne küzdve egyházunkban!

Ojtozi.

Bethlenvidéke, április 3-kán. — Még február végén egy szomorú esemény szinhelye volt Apa-Nagyfalu, hol késő este egy dühös farsangon vett a helyszéren, hét ember és több állatot megsebesitett. Elpusztitására többen összegyültek, de hosszas üldözés után is — miután a helységet háromszor futotta keresztül — a vége elszalaszottták. A megsebesitett emberek gr. Bethlen Sándor ur nagylelkiségéből kellő orvosi felvigyázat s orvoslás alatt vannak, s az ket lelkiismeretes buzgalommal orvosló járási orvos Csiki Miklós ur állitása szerint már szinte veszedelmen kivül. Nehány disznó és kutya azonban már megdühödött a helységben, mi a némelyek által kétségbe vont farkas dühösségét bizonyitja. Szándékosan késztem a tudósitassal, mig a puszta történetnél valamivel többet irhatok.

A lefolyt farsangon volt vidékünkön nehány közcélu bál, melyek a Sajó-Udvarhelyin kivül, mind gyenges utczák kivételával mégis emlitet érdemet, azon két táncvigalom, melyeket rendezt fel. iskolánatói Albisi Ferencz ur rendezett, nem azon pár forint hasznért, mi belőle jött, hanem inkább a jó szándékért, hogy abbol a keze alatti s általa egy rövid felév alatt igazán sokra vitt iskola számára kézi könyvek szereztessenek.

Tagositásunk közbejött akadályok miatt e nyáron még pihen, de tán az ősztől, mikor a természet pihenni megyen, reméljük, fel fog támadni.

A mint hiteles kütfőből értesültem Fel-Ör helysége is bejelentette tagositási szándékát.

Időjárasunk tavaszi természetű volt eddig: ma szép tavasz van, holnap szép tél. Öszvetésének szépek.

r. l.

Ujdonságok.

— Az orsz. gazd. egyletnek e hó 4-kén tartott választmányi ülésének tárgyait képezték: a hivatalos jelentésnek legalább 3 választmányi taggal leendő közlése utáni közbirrel tételéről kelt határozat; a Vásárhelyi rendezendő állatkiállitásra tett előépcsérői értesités. G. M. jószágigazgató levele, melyben ajánlja, hogy a hernyók pusztitása végett a nováczyk harmat vagy eső után mészporral hintessenek; a pénztár eladására rendelt bizottmány jelentése; a szakosztályok ujabb szervezése u. m. 1. ismeretterjesztő, 2. állattenyészési, 3. gépészeti, 4. gyümölcs, borászati, 5. erdészeti, 6. erdészeti osztályokra. A m. kormányhoz kél felirat határoztatott, a mezei rendőrség és az erdőtörvény alkalmazása érdekében. M. Tisza László ur Erdély florájának ismertetésére 20 arany pályadijt tuz ki az egylet firmája alatt sat.

— (Hangverseny.) F. hó 12-kén, a helybeli redoutteremben Panhans Antal és Klominek Ferencz szinházi zenészi-tagok hagyversenyt adtak. Az előadott műdarabok valamint: Oberon dalmű nyitánya előadva S. J. és S. V. hiásszonyok, Kalóz, Kuczer, Panhans és Klominek urak által. Beethoven dala, Egressi Bénitól, enekle a szinházi dalszemélyzet, Hegedüverseny Mendelssohn Bartholdytól, eljátszta Panhans ur, Parodi Beatrice dal Donizettitől, onokló Szapáry Iza k. a. és Mozei ur: Ima Mózes czimü dalműbül phishármonikán játszta Wissmüller T. ur, Abrámd Eurianthe dalműbül, négy kézre zongorázták S. J. és S. V. kisasszonyok. Végre Follinusz ur népdalt énekelt, F. ur hivolozott, a szinházi dalszemélyzet Szabó Ottó énekelt, s Klominek ur violoncellon Luciabül játszott. Az előadás sikerült. Leginkább hatottak azonban F. Iza k. a. és Mozei, de főleg Follinusz ur népdalával, melyet ismételnie kellett — rajtuk kivül Panhans és Klominek urak is kihivásban részesült. Közönség nem nagy számmal.

— Halmágyi Sándor „Saphira" czimü három kötetes regényre már e napokban szét fog küldetni az előfizetőkhöz; a mi kiállitása csinos és tömött három kötetet foglal magában.

— A jövő szombaton Szabóné asszony jutalmára fog adatni szinpadunkon előbbszor „Majlát Margit," dráma, Gajzágó Salamontól; a tragikai szakmában szép elhivatásu szinésznő a közönség részvétét annyival inkább kiérdemli, hogy jutalmai egy egészen uj müvet szerzett meg.

— Czíterak Alajos zongoramester, a jövő héten hangversenyt rendez az itteni conservatorium termében, közreműködésre az itteni operai személyzet jelesb tagjai vagynak felkérve.

— Az „Anker" (horgony) nev alatt letesült életbiztositó társaság, a mint már értesiinknk, városunkban is nyu fölügynökséget szándékozik felállitani, s igy ezágban a magyar alt. biztositó intézet megelőzendi.

— (Népiskola.) Ugráról irják nekünk: hogy ott f. évi márcz. 26-kán, a honi legelső elkülonitése tárgyában tartott értekezlet sikeresen végződött, s ez alkalommal illető felek egyetértőleg meghatározták, hogy a községi birtok nev alatt előforduló felbresztelerét addig nem bocsátják osztály alá, mig a tömegből ki lehasitott ingatlanok felállitandó népiskola javára nem szakittnak. A lelkes ugraiak példájára vajha minél több község tenné elsővé a mivelteget terjesztő eszközök megszerzését, mi ezen az utón annyira kivihető. Meri hiszem a nemzet, emelkedik a jóllét s felvirágzik a haza.

— (Szépiskola.) Ugráról irják nekünk: hogy ott f. évi márcz. 26-kán, a honi legelső elkülonitése tárgyában tartott értekezlet sikeresen végződött, s ez alkalommal illető felek egyetértőleg meghatározták, hogy a községi birtok név alatt előforduló felbresztelerét addig nem bocsájtják osztály alá, mig a tömegből ki lehasitott ingatlanok felállitandó szépiskola javára nem szakittnak. A lelkes ugraiak példájára vajha minél több község tenné elsővé a mivelteget terjesztő eszközök megszerzését, mi ezen az utón annyira kivihető. Meri hiszem a nemzet, emelkedik a jóllét s felvirágzik a haza.

— Vörösmarty szépirodalmi, társaseleti, muvészeti és divatlap első számát már vettük, mely a finum tollu Bulyovszky Gyula ur szerkesztése alatt fog ezután hetenkint kétszer kél nagy iven megjelenni, s melléktétel havonkint meg egy ivképpezendő: „Magyar szépek munkaszelmain lapja" czim alatt, mely nói munmstrákat hoz érthető magyarázattal, ezen felul havonkint egy périsi divatkép lesz a „Nefelejts"-hez mellékelve. A lap kiállitása meglepően izletes, s illetekes helyet foglal el csak ezáltal is delnünk olvasó szájban. A szerkesztő mivelt tollát a lapok tárczáibol ismerjük, s ez kezességet nyujt, hogy a lap beltartalma mindazon igény szerint lesz összeállitva s megvalaszitva, melyet nói körök irányában egy jó irányu szépirodalmi lapnak be kell tölteniе. Ez első számot képezik „Csevegés az olvasóval," a szerkesztőtől, ez ugylászaik a lap mennyiszerüségére rovatát képezend, a mi végig vidor, kellemes olvasmánnyt nyujt Pest társaságletéből; ezt követi egy szabatos vers Szász Károlytól, egy beszélyke Degrétől, vers Liszynaitól, beszély Balázs Sándortól, szini tudósitások, irodalmi hirek s ugyosen összeállitott divatjelentések. „A magyar szépek munka- és mintapapiri" melléklet szintén ideies divat és munkahoz kepekkel s értelmes magyarázattal van ellátva. Ajánljuk e lapot holygyenik figyelmébe. Előfizetési ára 12 frt, félévre 6 frt uj pénzben.

— **Nemzeti szinház.** — Ma (April 14-kén Kaczér Ferencz és Mayer Luiza jutalmaul: „Schmidtné asszony, a kocsis neje," uj vig. 1 felv., Schliviantól, fordiottu Havi M. S e kivül par és magánál, bövészet, táncczegvekre Mayer Luizának a tapson kivul sikerult meg egy mutatványkosztyat s lábaihoz tánczolni. Végül a „Palotás magyar" tön bemutatva, mely azonban meg csak a kórt se közelíti meg.

April 12. „Brankovics György," szemrujaték 5 felvonásban, Obernyik Károlytól. Az előadás kitelhetőleg sikerult. Gyulai (a czimszerephen) alakitó képességének fényes jelét ada, többszöri kiérdemelt kihivásban részesult. Helyes felfogással játszták meg Komáromi Gerő, Szabóné Mara és E. Ludmilla István szerepeben. Közönség mindkét alkalommal közép számmal.

Politikai hirek.

— A „N. P. Z."-nak Párisból ezeket irják: „Itt éppen nem népszerű a congressus, de el van fogadva, s azért ugy iparkodnak azt a bonapartiták inyókhoz alkalmazni, a mint csak lehet. Nagyon mulatságos dolgokat lehet itt hallani: p. o. a császár ezt mondta volna (kinek?) még pedig — mint a hir terjeszti — erős hangon: „Szánrajon el a kezem, ha valaha alárok olyan jegyzőkönyvet, melyben csak távolról is emlitve lesznek az 1815-ki kötések." Nagyon szép, de valószinűleg nem egészen igaz. Egy más hang a bonapartista táborból erősit, hogy a congressus Baden-Badenben fog tartatni. Ezen hely tulajdonképen franczia város, a császár nagynénje Stephanie nagyherczegnő is oit lakik. Csodálatos legények ezek a franczák! némelyek szerint csupán csak Sándor orosz császár iránti kedveskedésből rendeztetik az egész congressus, a ki szerette volna ezen alkalommal Párist meglátogatni. Hanem egy dolog volt közlöcek felől, az t. i. hogy mig a sajtó Ausztriát fenhangon és haragosan szidalmazza; a bizalmasabb és bensőbb körökben sokkal hevesebb a hoszankodás Porosz- és Angolorszag ellen, mivel magatartásuk által egyelőre megakadályozták a háborut Olaszországban, azon helyhez kötött háborut, melyet Lajos Napoleon oly igen szeretett volna viselni. Mitt itt tartózkodóan — mond hirlelő — csak se hallám annyiszor emlegetni Waterloot, mint azóta, hogy a congressus kilátásban van. Lajos Napoleon kész volt Olaszországban elkezdeni a tusát, de nem volt arra kész, hogy Porosz- és Angolorszag fenyegető állása ellenében a Renus és Belgium felé is arczot fordítson. Ez a congressus francziа részéről elfogadásának titka. Éppen annyi ideig fogják azt halasztgatni, a mennyi szükséges a folyamatban levő nagy fegyverkezések befejezésére; azután pedig nagyon kovesel fognak a congressussal torődni. Ezt itt még csak annyiban titkolják, hogy nem mondják ki nyiltan; a fegyverkezések titkolásán senki se vesz magára faradságot. Hasztalan is volna azokat titkolni, mert oly nagy mérvben történnek, hogy többé nem lehet azokat rejtegetni.

— A hadiköszöletek között első helyen emlitendő, mikép egy része a Brestben állomásoló hajóhadnak Toulonba van rendelve. E tengerészeti demonstratión kivül még következőket jelentik:

Mint a „Times"-nek párisi levelezője irja, egy francia tábornok egyik ismerőséhez következő magán levelet intézett: „A pénteki és szombat közti éjelen (april 1. és 2. között) egy párisi sürgöny folytán Lyonból 60,000 ember mozditattatott elő a szárd határok felé. Párisból 5-n irják: a császár közelebbről Lyonba utazik, s ez szélnek tartandó. — Rebesgetik, hogy már a politikai congressus-hoz is kéz alatt meghivás volna bocsátva, állanánk szolgálatba Bourbaki tbk alatt, a ki nem messze a szárd határszéltől toborzó-helyet állitott fel. Általában most a készületek Franczia orszagban folyvást és a legnagyobb tüzzel, s feltűnőleg most egész nyilvánossággal folytattatnak. Az Algirból várt csapatok száma 25—30,000 emberre rug.

A congressus még nem oly élteres lény, hogy bövös hatással birhatna a hadiköszöletek zsibbasztására. A franczia katonák legalább meg hisznek egy olaszhoni táborozásba. Bizonyosnak tartják az „Ind." szerint, hogy a sathonay-i tábort Lyon közelében, mely már öt hadosztályt foglal magába, meg kettővel szaporitják, a Culoz határoshoz 8 kilometernyire viszik. E két pótlólagos divisio lesz: 1-ör egy lovassági hadosztály és 2-or a Bourbaki- hadosztály, melyet Afrikából visszahivtak, és a mely 15,000 emberből áll. Köztö tibb zászlóalj algiri csatár van, valamint két ezeredbül álló idegen legio, mely csapatok csak háboru idején jöhetnek Franczianorszagba. Az előcsapatot a Bourbaki- hadosztály képezné.

A Belley melletti tábornak, melynek alakitásaról már szó volt, Martimprey tbk.lenne, parancsnoka. Lyonban a gyalogsági tiszteknek már lovat adtak, a lovassागik pedig pótlovakat kaptak. Mindez háboru eljelen szokott történni. Mindazon tiszteknek, a kiknek valami mentségi okuk van a hadjáratban leendő résztvétére

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetmi Könyvtár © Fundatja pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca

néve, felhivatnak annak mielöbbi tudatására, mivel nem sokára semmi mentségi okot sem fognak elfogadni az illetök.

Az „Ind.“ szerint a franczia kormány még 15 uj tüzérezredet állitna fel. Rövid idö mulva 34 lesz: „Gondolja ön — mond a tudósító — e fegyver roppant kifejléséhez hozzá, hogy a mi katonáink kezében rendkivüli szabatosággá és hordereju vont ágyuk vannak s könnyen elképzelhetni ön, hogy a háboru, hát ugyike lesz a mai idök legszörnyebb mészárlásainak.“

A Trenille-rendszer szerinti vont ágyuknál pedig már vannak tökéletesebbek is. Amazokat négy lö hozza, maz az ujabbakat huzhatja kettö is., s e mellett roppant távolságra hordanak, még pedig oly pontossággal, mely a karabélyéval felér. — A katonai sütök nem gyözik a munkát. — Metzból hirszerint 15 üteg megy Lyonba.

A „N. Pr. Z.“ egy levelet közöl, melyben a többi közt mondatik, hogy Franczia ország szabban most mindent Lyon felé inditanak, még a vincennesi tüzérséget is. Lyonban maholnap 100,000 ember lesz együtt, a mit tudósító éppen nem bán, miután ö az egészben a császárság végének kezdetét látja. Levelezö csak azt sajnálja, miért nem csatlakozott Poroszhon határozottan Ausztriához, azonban azt is sajnálja, miért rombolta le ez utóbbi a keleti háboru alatt oly könnyedén azt, a mi még a szent szövetséghöl megvolt.

— A Szerini felsöbb körökben mint mondják Cavour gr. visszatérezte óta némi kéjelmetlen hangulat volna észrevehetö s lassanként érik az önelhatározás nem tenni ki magát a háboru válságainak, mig csak Franczia ország nak egészen elhatározott s hatályos segélynyujtására nem számithatnak; igyekezni fognak ezen hatalomhozi szivélyes viszonyiskat a mennyiben lehet fentartani, Ausztriával szemben pedig egyelöre csak szenvedöleges ellentállásra szoritkozni.

— Turinból—irja az „Allg. Ztg.“—egy bankárház következö jó forrásból eredt tudósitást vett: „Ha a congressus nem talál módot Ausztriát a lombard-velenczei királyság oda hagyásáért valahol kárpótolni, akkor a háboru elvetlenül kitör. — Cavour gróf elutazása elött néhány órával a miniszterlanácsban viharos jelenet történt. Cavour meg akarta szilárdiani azon elvet, hogy, azon esetben, ha ö Párisban semmit sem végezhet, és Franczia ország eröfeljes fegyveres segélyét nem hozza magával, akkor a kötségbeesés utolsó menedékével forradalmi felhivást kell intézni Olaszország összes népeihez. Marmora tábornok ennek határozottan ellenszegült. „Én tudom, — mondá — hogy mi a háboru, láttam azt Krimben, s nem akarom hadseregünket, mely annyi költségbe került, s melynek fegyelmezésében és szervezésében annyit fáradtam, kalandos vállalatokban veszélyezni.“ Miután Cavour a többi miniszterek támogatásá val inditványa mellett maradt, a tábornok lemondását ajánlotta fel: „Vegye tehát ön át a hadügyminiszteri tárczát — mondá Cavournak — én a magam részéröl nem kivánok egyebet, mint meghalhatni a hadsereg sorai között.“ — Az összes miniszterium le volt verve. és Cavour gróf elutazott. A király, ki folytonos aggodalmak között él saját országában, teljes bizalommal csak Marmora tábornok iránt viseltetik; csak rá számitott mindig és számit most is minden bekövetkezhetö esetlegességben. Cavour tulságoitól maga a király is fél, és a tábornokot ugy tekinti, mint gátot az ár ellenében.

Az „Opinione“ Cavour lapja szerint a congressus aligha össze fog ülni, az okok elleme napról napra szaporodnak. Cavour gróf közlöye ismételve visszautasitja azon gondolatot, hogy Szárdinia maga fegyveresze. A gyöngébb hatalom — irja az „Opinione“ — nem állhat az erösebb ellenében fegyvertelenül. Hasonló szilárdsággal utasitja vissza e lap a pimenti képviselönek szánt szerepet a congressuson.

„Nem különös lenne-e az, — irja — ha Piemont, mely a párisi congressuson és a késöbbi tanácskozásokon a nagyhatalmakkal a Dunafejedelemségek sorsa, valamint Oroszország határai és a dunai hajózás felett határozott, most ne birna joggal az olasz ügygyel foglalkozó congressuson véleményét tisztán es világosan kijelenteni és jogait védelmezni? — A nagyhalmaknak be kellene látniok, hogy midön Piemontot kizárják a congressusból, azt minden lehetöséggel megfosztják (?) és igazolják Olaszország palástoltalan bizalmatlanságát. . . . Piemont vagy bebocsáttatik a többi hatalmakkal egyenlö czimmel és ranggal, és ekkor feladata leend az olasz nép jogait képviselni; vagy pedig megszoritásokat fognak kötöni számára, s ekkor vonakodással fog felelni, s azt teszi, a mit legjobbnak gondol, és minden összekötöttést visszantasit a congressussal. Olaszország mindkét esetben mellette fog állani.

A „Wanderer“ legközelebbi száma közli Florencz és Livornoban közrébe tett azon iratot, mely az inditványozott europai congressusnak olasz részröli feltételeit tartalmazza. Ezen feltételek következök:

1. A felsöjegt pacificatioja az azt képezö államok függetlenségére van alapitva, mely függetlenséget min den nagyhatalom biztosit és elismer egy uj szerzödésben, mely Ausztria és különféle olasz souverain államok közt 1815 óta kötött különszerzödéseket, valamint a bécsi szerzödés némely clausulait is, minök a ferrarai, commachioi, és piacenzai erösitett helyeknek katonai megszalása, mint az emlitett függetlenséggel össze nem férhetöket megsemmisit.

2. Az Olaszországot képezö államok hasonlóan erösekké és egyenlökké teendök, még pedig Közép-Olaszország sisebb államainak rovására, mint melyeknek létezése a nemzet katonai erejének kifejlését akadályozza, s valamint saját, ugy az összes nemzet fuggetlenségének biztositására sem képesek a szükséges védelmet elöállitani.

3. Ezen almok mindegyikében a bensö rend védelme és fentartása mindig benszüllött haderöre bizandó.

4. Olaszországban csak azon várak és erösitett helyek tartandók meg, melyek a nemzeti földterület védelmére szükségeseknek találtatnak, s ezen erödök helyörségei minden olasz allam contingenseiböl — azok népességi aránya szerint — állitandók össze.

5. Ezen uj szerzödéshez (1. pont) külön okmány csatolandó, melyaszon szövetségi tekintélyt alapija meg, melyre Olaszország katonai védelmének ügyei fognak bizatni.

6. Adassanak az olasz allamoknak képviseleti institutiók, melyek föleg municipalis törvényekre, és a sajtószabadságra alapitvák.

Az olaszok ezen formulázott feltételei mellett egy brüsseli lap hozott a pontot, mint feltételeit a szándékban levö europai congressus sikerének. Ezen lap saját véleményének vitatja ugyan az általa felhozott pontokat, mennyiben azonban összekötöttesei eléggé ismeretesek, valamint a viszonyok, melyek fenállása óta oly tisztán és határozottan tünnek ki, könnyen azon gyanitásra vezethetnek minden jóhiszemü olvasót, hogy azok inspiráltathatik is; ezért tartók czélszerünek e feltételeket a közlöttek után szintén felemlitni.

Ezen brüsseli pontok következök:

1. Az olasz államok souverain függetlensége, a szerzödéslieg Ausztria számára biztositott tartományokat kivéve, ujolag proclamáltatik, minden megtámadás ellen biztositattik s a kötendö szerzödést aláiró hatalmak egyelöre garantáriják alá helyezetik. Ezen államok örök idökre semlegesek és függetlenekké nyilvanittatnak s azok biztonsága vagy territoriál épségének megsértése általános europai kérdésnek fog tekintetni. Ezen feltételeket jogos viszonyosságnál fogva azok ugy egy más között, mint minden egyéb államok irányában tiszteletben tartandják s e szerö bensö vagy külsö békéje ellen semmire nem vállalkoznak. A biztositó hatalmak közöl egyik sem gyakorol feltételök kizárolagos védelmi jogot s az öt nagyhatalom elöleges beleegyezése nélkül egyikönek sem leend joga azok helyeyébe avatkozni.

2. A különszerzödések, melyeket ezen államok egymás közt vagy az aláiró hatalmakkal kötöttek, megvizsgáltatnak s ha szükségesnek találják, a teendö javaslat elvei szerint reformáltatnak.

3. Meg fog vizsgáltatni, ha vajjon a megszállási jog, melylyel Ausztria az 1815. jun. 9 és 1817. jun. 10-diki szerzödések erejénél fogva Ferrara, Commachio és Piacenza városokat illetöleg bir, az olasz államok teljes függetlenségével összeegyezhetö-e, s vajjon ezen jog Ausztria részére nem eléggé lesz-e pótolva azon elv elfogadása által, mely szerint ezen államok semlegesekké nyilvanittatnak, collectiv biztositás alá helyeztetnek. Minden kötöttesei közt azonban a köztök és Ausztria közt megalitandó vegrendszabjói szabályok revideáltatni, a szerzödések szószerinti szigoru értelmére fogvaszivitteti.

4. Minthogy a kormányok bátorsága, és a népek jó léte a közintézmények öszhangzását feltételezi a nép szándoka, kivánsága- és szükségeivel, e tekintetböl az olasz allamok souverain fejedelmei felszólittatnak az allamaikban fenálló politikai és közigazgatási törvények revideálására. Ezen revisio általuk — egész szabadságban s souverainitásuk teljes függetlenségöben, s csupán a nép kivánatainak figyelembe vételével fog történni. Magától értetik, hogy a hatalmak sem együtlegesen, sem egyenként az olasz kormányoknak alattvalóik iránti viszonyaikba, vagy allamaik igazgatásába avatkozni nem fognak.

5. A hatalmak fentartják magukuak a jogot, hogy az alkotandó folyama alatt, és czéljok érdekében, elektintve a felhozott négy propositotöl, külön feltételeket is tehessenek.

— A „Nord“ aprilis 5-ki számá Turinból egy levelezést hoz, melyet a „Patrie“ „igen érdekesnek“ tartal, és a melyböl a franczia felhivatalos lap a következö helyet közli: „Cavour gróf Párisból idomossági és hosszutürési elhatározásokkal tért vissza, de a világért sem bátorságot vesztve. Párisban tartózkodásának közvetlen politikai eredményeit nem számitva, e tartózkodásban azon nagy jó vala, hogy a mi tanácselnökünknek alkalmat nyujtott számba venni a franczia ország közvélemény mibenlétét. Cavour ur, ha nem csalatkozom, Párisban két dologról gyözödött meg: 1-szór, hogy ott nem valami kiráglagos és szükséglö népszinbol kiinduló piemonti politikát akarnak követni, mely azonban, sietek elismerni, neki sem népontja, hanem olasz politikát a szó széles értelmében, vagyis europai politikát; és valóban ebben rejlik jövöje azon nagy kérdésnek, mely ma vitatás alatt van; 2-szor: hogy Piemonthan számba kell venni a Franczia országban létezö katholikus közvéleményt, és annak nagy erejét; és hogy Olaszországnak legelsö érdeke, ha nem is legelsö kötelessége volna Romához közeledve, Ausztriától legföbb szövetségeset elvonni. Az ilyfele tekintetekböl, melyek ha nem csalódom, világosan eléje lönek terjesztve Párisban, oly tények kerülhetnek ki, melyeknek következményei tetemesek lennének.

A „Patrie“ éppen nem esik kétségbe a felett, hogy a vallás és a hazaság karöltve járása teljes szövetségög válik Piemontban. „Ezen szövetség — mondja — némely embereket meg fog lepni, de ne feledjük, hogy a vélellen mindig a nemes ügynek javára van.“

— Helsingforsban azt rebegetik, hogy nem sokára egy finn országgyülés tartatnak. Miöta Finnland Svédországtól Oroszországhoz ámtet, (1809), ez volna az elsö országgyülés. E hirnek valósulása kétségkivül egész országszerte, sőt külföldön is nagy sensatiót eszközölne.

Sz. Péterváról april 6-kán irják: „A külföldön kötött kölcsön illetöleg egy császári okirat jelent meg. A kölcsön névleges mennyisége 12 millió ft. steri. s kamatja 3%. Az uzkz tudnivalója, hogy az Thomyon, Bonar és Magnus bázak kötöttek szerzödést, a hitelegyezk beváltási tökéjének szaporitására. Az aláirás legkisebb összege 100, legnagyobb 1000 ftsterl. állapittatott meg. Ezen kölcsön árkelete tegnap itt 71 jegyeztetett.

Ujabbak. — „Ön semmit se látok a jelen pillanatban“ — ekként nyilatkozott volna Hübner b. egyik legbensöbb barátjának Párisban — „semmit se, a mi a dolgok állásán javithatna. A válság tetöpontján vagyunk már. Azonban a mig csak a beteg nincs meghalva, nem szabad felgyögyulásán kételkedni. Ámde a beteg állapotja fölöttebb sulyos, s én még mind nem látom az eszközt, mely azt megmenthetné.“ S valóban az egész helyzet eltekintése, a komoly birck mint vészmadarasknak minden perczben seregestöl jövése csak azon aggodalmat növeleti, hogy a béke napjai már megszámlálvák.

Mint Bécsból april 11-röl távirják: „Az „Osterr. Korrespondenz“ szerint Ausztria azt javasolja, hogy a congressust megelözöleg általános lefegyverkezés legyen, különben Ausztriának teljes lehetlen a congressusban résztvenni.“ A franczia kormány öszinlesége ezáltal nehéz próbára van téve — mond a „Times.“ „Ha Franczia ország elfogadja az osztrák inditványt, a béke hihetöleg fenn fog maradni; s ha visszautasitja, a háboru csaknem kikürülhetlen.“ Az elsöre senki se merészel tobbé gondolni, s a háboru hitörésétöl félnek.

A hadikészületek zajnak mármár egy hirlap se lehet többé visznanja. A franczia készül egyenlö buzgósággal szárazon és tengeren. A mi Angliát illeti, egy hir tudni akarja, hogy az angol kormány egy hajórajt szándékszik az Adriára küldeni. Ezzel összefüggöleg jelenti az „Ind. belge,“ miszerint London ban egy küldöttség a miniszterelnökhöz ment — a kereskedöség aggodalmainak kifejezése végett, azon esetre, ha netán Trieszlet bombázni fognák, a mely várossal London élénk összeköttetésben áll. O lordsága azon biztositást tette, hogy valamig ö az ügyek élén áll, az angol tengerészet soha Triesztnek bombáztatástad meg nem engedi.

A „Moniteur“ is jelenti, hogy a dunafejedemségi ügyben 7-kén tartatott az elsö conferiatai ülés. Bizonyos a tanácskozásról nem hallatszik; annyi mégis áll, hogy a fényes kapu engedeti. Ez ügynek elintézése idám, mint több lapból olvassuk, Francia és Oroszország nagyobb nyomatékkal lépendnek fölé terveik valósitása mellett. A két kormány lapjainak hangjából kivehetö — irja az ágostai lap, — hogy európai háborura kell Készen lennünk, ha Angol-, Porosz-, és Németországot a semlegesség diplomatiai törébe nem ejthetik. S hogy ez van czélba véve, mutatja a „Moniteur“-nek egy april 10-ki czikke, mely a mélet bizalmatlanságot törekszik eloszlatni, ne gondolják a mémethoniak, hogy Franczia ország megtámadja azt Németországban, mint Olaszhon védeni akar stb.

Turini april 8-ki tudósitások szerint az angol követ onnan haza utazott.

Legujabb tudnivalók. — A „Pays“ szerint az egyszerre lefegyverkezés iránti javaslat elfogadtatván, a congressus összeülése biztositva van.

Bécsi börze.	April. 13.	April. 12.
Nemzeti kölcsön 100 pktót	75.60.	75.80.
Metalique 5 perc. „	69.60.	69.80.
Urbéri papir, magyar, „	67.25.	67.50.
„ erdélyi „	65.50.	65.75.
Tiszai vasut „	—	—
Cs. k. 1. sulyu arany darabja	5.31.	5.36.
Korona „ „ „	15.65.	15.65.

T. és felelös szerkesztö DÓZSA DANIEL.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatja pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

ÉRTESÍTŐ.

Urbérkárpótlási tőke-utalványozás.

A m.-vásárhelyi cs. k. megyei törvényszék ujján Nagy Tamásnak bábahalmi b. u. 688 ft 15 kr tőke, 162 ft 23½ kr k. hátr. — Rettegi Rózsa, Kozma Ferenczné örökösének dito 964 ft 7½ kr tőke, 214 ft 7½ kr k. hátr. — b. Miske Imréné uralyi b. u. 4157 ft 41½ kr tőke 289 ft 25½ kr k. hátr. — Gál Erzsébet, Solymosi Károlynénak kundi b. u. 285 ft 59½ kr tőke, 71 ft 29½ kr k. hátr. — Lázár Dávidnak zágorb b. u. 473 ft 49½ kr tőke, 102 ft 51½ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók május 19-ig. Tárgyalási nap julius 20. d. e. 9 órakor.

A szebeni cs. k. országos törvényszék ujján Horváth Istvánnak vecserdi b. u. 11 ft 55½ kr tőke, 284 ft 45½ kr k. hátr. — Ocsa Ferencnek peschedi, szászgyalakai b. u. 34 ft 14½ kr tőke, 835 ft 42½ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók május 31-ig. Tárgyalási nap julius 26. d. e. 9 órakor.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék ujján az erdélyi ev. ref. főegyh. tiszta csanak-rajtolczi, bercsei, m. sályi b. u. 2489 ft 4 kr tőke, 975 ft 9½ kr k. hátr., — Drawczky Julianna, dor. Somai Lajosnénak i. szikrálvi, lapupataki, n.-peteri turi b. u. 2327 ft 36½ kr tőke 750 ft 6½ kr k. hátr., — Ilatiri gr. Bethlen Kamilnak m.-csécs, tóhátai b. u. 4525 ft 17½ kr tőke, 1088 ft 9½ kr k. hátr., — Csipkés Eleknek n.-okiosi b. u. 222 ft 23½ kr tőke, 144 ft 9 kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók május 31-ig. Tárgyalási nap aug. 16. d. e. 9 órakor.

A m.-vásárhelyi cs. k. megyei törvényszék ujján Pál Erzsébeth és Orbán Klárának fületeki b. u. 74 ft 34½ kr tőke, 41 ft 3½ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók május 7-ig. Tárgyalási nap julius 7. d. e. 9 órakor.

A déési cs. k. megyei törvényszék ujján gr. Lázár Miklósnak csabai, csákai b. u. 3665 ft 56 kr tőke, 960 ft 44 kr k. hátr. — b. Diósszegi Antalnak brehfalvi b. u. 264 ft — Rácz Sámuelnek bl. polyási, fulkusai b. u. 1648 ft 48½ kr tőke, 43 ft 54 kr k. hátr. — gr. Vas Antonia özv. P. Horváth Ferencznének giroltl. szükrékli oszvályi b. u. 917 ft 35½ kr tőke 500 ft 24 kr k. hátr. — Ozv. Balogh Györgyné örökösének szikrerki b. u. 1639 ft 43½ kr tőke 415 ft 8½ kr k. hátr., — gr. Vas Albrt és Antonia özv. P. Horváth Ferencznek lacrkonyai berenczei b. u. 15477 ft 24 kr tőke 8512 ft 32½ kr k. hátr., — Fricsi Fekete Klára, Makó Mártonnénak baczonl, csapafölvi b. u. 7309 ft 10½ kr tőke 1638 ft 35½ kr k. hátr. — Ottó omlásaiji, sajó-szárvarbelyi, tóhátl, kócsi vi ugosberchi, o.-némethi priszlopi lainl, o.-nemegyei borlyászfai b. u. 6804 ft 8 kr tőke, 869 ft 6 kr k. hátr., — Az ev. ref. főegyh. főigazgatóságnak kartulyalvi b. u. 12489 ft 42½ kr tőke 3051 ft 40½ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók május 20-ig. Tárgyalás napja julius 20. d. e. 9 órakor.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék ujján Belédi Istvánnak gy.-vásárhelyi, panyiki erdőfalvi b. u. 6163 ft 9½ kr tőke, 1661 ft 29½ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók május 20-ig. Tárgyalási nap julius 16. d. e. 9 órakor.

A szebeni cs. k. országos törvényszék ujján Ugron Istvánnak 300 ft 13½ kr tőke 165 ft 23½ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók május 31 ig. Tárgyalási nap julius 28. d. e. 9 órakor.

A szászvárosi cs. k. megyei törvényszék ujján Kaba Lajos örökösének panki b. u. 445 ft 43½ kr tőke 139 ft 9 kr k. hátr. — Radomir Janosnak dito 291 ft 10 kr tőke 25 ft 58½ kr k. hátr. — Kaba Lajosnak dito 78 ft 32½ kr tőke, 41 ft 84½ kr k. hátr. — Szingye Lajosnak dito 17 ft 25½ kr. — Koicser Kaba Lajosnak dito 388 ft 23½ kr tőke 459 ft 25½ kr k. hátr. — 3) Szingye józsefnek dito 501 ft 33½ kr tőke, 699 ft 54½ kr k. hátr. — Mark ozsán Benedeknek keesfalvi b. u. 454 ft 75½ kr tőke 143 ft 20½ kr k. hátr., — Krisztyori Dániel örökösének szuligeti b. u 388 ft 45 kr tőke, 43 ft 48½ kr k. hátr. — Imecs Józsfa, özv Farkas Zsigmondnénak jovalcsefi, pokolvalcsefi o.-bretyel b. u. 705 ft 25½ kr tőke, 234 ft 24½ kr k. hátr. 3) Bartonosi Cecil, Borsos Károlynénak almaseli, fojes-kogurai glodgilesdi, lutercsfi b. u. 436 ft 31½ kr tőke 40 ft 6½ kr k. hátr., — Koncz Adámnak n.-vilyai, nándori b. u. 1896 ft 29½ tőke 559 ft 8½ kr k. hátr., — Bitó Mihály örökösének vajdaszentgyörgyi b. u. 128 ft 89½ kr tőke. 32 ft 43½ kr k. hátr. — Vajdaszentgyörgy Farkas Leszkoznak dito 123 ft 58½ kr tőke, 30 ft 59½ kr k. hátr., — Bitó Györgynek dito 126 ft 55½ kr tőke, 31 ft 44 kr k. hátr., — 4) Makrai Anna özv Földvári Imrének erdőhídi, csulpesi, nándori, fel.-pastesi, dosszányi b. u. 1275 ft 50½ kr tőke, 658 ft 4½ kr k. hátr. — Bósi Istvánnak repás b. u. 154 ft 14½ kr tőke 62 ft 55½ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók május 26-ig. Tárgyalás napja az 1-nek aug. 22; a 2-nak aug 23; a 3-nak aug 25; a 4-nek aug. 26. d. e. 9 órakor.

A déési cs. k. megyei törvényszék ujján Mósa Lászlónak omlásaiji, balazsi b. u. 832 ft 34½ kr tőke, 209 ft 43½ kr k. hátr. — Felszegi Adámnak czinai, horgosatai, kozsvárai b. u. 5952 ft 48½ kr tőke, 1507 ft 21½ kr k. hátr. — Horváth Davidnak karulyai b. u. 7491 ft 19½ kr tőke, 4120 ft 30 kr k. hátr., — gr. Lázár József örökösének baczai cs.-Mihálytelei, borcsbi b. u. 421 ft 19 kr tőke, 107 ft 30 kr k. hátr. — gr. Bethlen Pauliná nak m.-décsi b. u. 716 ft 15 kr tőke, 179 ft 3½ kr k. hátr. — Pap Károly, Lukics Anna, Magdalena, Sándor, Bertha és Zsigmond törökfalvi b. u. 689 ft 48 kr tőke, 172 ft 27 kr k. hátr. — Vajda Zsuzsánna özv. Hosszzu Jánosnénak dobresinai b. u. 183 ft 53½ kr tőke 22 ft 09½ kr k. hátr. — Mohai Sándornak szőtereki b. u. 80 ft 21½ kr tőke, 28 ft 14½ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók máj. 23-ig. Tárgyalási nap julius 23. d. e. 9 órakor.

HIVATALOS.

(675) (2—3)
Sz. 3827.—1859.

Arcsökkentési hirdetmény.

A kolozsvári cs. k. kerületi pénzügyigazgatóság részéről ezennel közhirré tétetik: hogy az erdélyi magas cs. kir. országos pénzügyigazgatóságnak jelen évi márcz. hó 17-kén, 3088 b. sz. alatt kelt rendelénye következtében a kolozsvári cs. k. harminczadi épületen teendő építések és javitások f. évi april 27-kén a fenmirt cs. k. kerületi pénzügyigazgatóságnál tartandó nyilvános árcsökkentés utján a legkevesebbet követelőnek át fognak adatni.

Ezen javitásokra az árcsökkités szerint, következő összegek engedmányeztetnek, u. m.:

a) kőmüves munkára . . .	265 ft 21 kr.
b) kőfaragó munkára . . .	162 „ 75 „
c) ács munkára . . .	619 „ 4 „
d) asztalos munsára . . .	376 „ 45 „
e) lakatos munkára . . .	398 „ 46 „
f) bádogos munkára . . .	69 „ 20 „
g) üveges munkára . . .	105 „ 12 „
h) a befestési munkára . . .	82 „ 30 „
i) a kemencezélitási fazekas munkára . . .	146 „ 40 „
k) a kőverő kirakására . . .	2 „ 51 „
Összesen:	4606 ft 47 kr
ebből a használható fenka anyag árát levonva . . .	195 „ 38 „
marad:	4411 ft 9 kr

azaz: négyezer négyszáz tizenegy forint, kilencz krajczár assirt értékben.

Az épitészi vállalkozók felszólíttatnak ezennel, a fenn kijelölt napon, délelőtti 10 órakor, 5%, bánatpénzzel ellátva, mely a vállalkozó által a felvallult összeg 10%-re lesz kiegészitendő, a fenn emlitett kerületi igazgatóságnál megjelenni, vagy pedig irásbeli ajánlatukat szinlén oda beküldeni.

Az ebeli ajánlatnak magában kell foglalni az ajánlkozó vezeték- és keresznevét, lakhelyét és állását, úgy az ajánlott összeg számmal és betüvel való határozott kifejezését és azon nyilvánitast, miképp az ajánlkozó az érlejtésnek alapul szolgáló feltételeket egészen ismeri és magát azoknak feltételnül alávetí.

Az épitészati előmunkálatok és az árcsökkentési feltételek a már emlitett kerületi pénzügyigazgatósági levéltár hivatalában, a rendes hivatali órákban, naponia megtekinthetők.

A cs. kir. kerületi pénzügyigazgatóság, Kolozsvárt, april 6-án, 1859.

(670) (2—3)
2249.—1859.

Pályázati hirdetmény.

A kolozsvár-vérosi tanácsnál ürességbe jőtt tollnoki állomásra, malyhez 315 oszt. ért. fiztni ügyelés van kapcsolva, a történhető előléptetés esetében megürülendő járuloki állomásra 262 ft 50 kr. o. beschen évi üztetéssel, a magas cs. kir. helytartóság f. évi márcz. 18-ról 5290/842 szám alatt kelt rendelete következtében f. évi april végéig ezennel pályázat nyitatik.

Az ezen állomásra pályázni kívánók arra utasíttatnak, hogy ebbeli kérelmüket szabályszerű bélyeggel ellátva, az irt határidőig az alólirt városi tanácshoz adják be.

Ezen állomás elnyerésére szükséges, hogy a pályázó a magyar- és némelnyelv tudását, foleg ezen nyelvekenl fogalmazási képességét s bevégzett tanulmányai, valamint eddigi kozszolgálatl, egy politikai s erkölcsi feddhetetlen magaviseletl tanusitsa.

A kolozsvári tanácsbol, márcz. 31-én, 1859.

NEM HIVATALOS.

(674) (2—3)

Egy jószág

a Maros jobb partjin Csákmó helységében, Szászváros- és Algyógytól csak is ¾ órányi távolságra, örök aron eladó. Bővebb felvilágositásokat áll maga a tulajdonos Buday Károly Székely-Udvarhelyt.

(668) (3—3)

Somkerék helységében, Beszlercze melletti, a gr. Kornis udvarban 1-só mojustól kezdve egész azon hó utolsó napjáig, 2001 db. 1-só hónapos mangalicza angol fajtul elegyitett és tenyésztésre alkalmatos malacz eladó lészen, párja oszrak ért. 10 ft. — Somkerék, april 5-én, 1859.

Szomkovszky Sámuel.
az uradalomnak tisztje.

(669) (1—1)

HASZNOS KÉZIKÖNYV
„nok számára.

Egy fejben most jelent meg s adhatnak ki azonnal Stein János könyvkereskedésében Szegeden.

(676) (1—1)

VALÓDI SCHNEEBERGI NÖVÉNY-ÁLLOP

mell- és tüdőbantalmakban szenvedőknek, orvosi rendszabály szerint a legh szmatlabb fris növényekből sajtolva WILHELM FERENCZ

neukirchenl és BITTNER GYULA glogonitzi gyógyszerészek által készitve

Ára 1 üvegcsének használati utasitással együtt 1 ft. 26 kr. osztr. ért.

Kőt üvegesnél kevesebb nem rendelhető meg.

Két üvegesnél kevesebb nem rendelhető meg.

Két üvegesné bepakolásért ládacskára 10 kr. pp számittatik.

A Megrendelők, a díjak bérmentes beküldése után azonnal gyorsan és pontosan teljesittetnek.

A forraktár **BITTNER GYULA** gyógyszerészenél létezik: Glogonitzban.

Terestős Kolozsvárt: WOLF JÁNOS gyógyszerésznél. Brassóban: GERTZANYNÉ: *M. Vásárhelyt:* Jeney Albert gyógysz. *Nagy-Tótfalun:* Hrasnecknél. *Déesen:* Kremer Ignácz gyógyszerésznél. ZÖHNER J. F. *Kőrösfő-szentmártonban:* Mágay M. *Zalothalmi:* Mágay J. *Nagyváradon:* JANKY A. *Szolnokon:* Kiss Ignácz. *Tordán:* Mátéffi Bálint. *Torda:* Wolff Gábor és Welters Sámu. *Jrodon:* Probst J. P. *Temesvárott:* BOTH L. *Medgyesen:* Brémer K. *Segesvárt:* Misselbacher T. B. *Lugoson:* Arnold J. *Szatmárban:* Jurcsekonál.

Orvosi bizalomnyilvány.

Schneeberg növény-tenyészete a legh ecsebb gyógyszerek egyikét nyujtja: a Növény-Allopot, a mely a legjobb szerv nyákos hártyainak időszaki megtámadattása, konokul megmaguló rekedesége, aszkór, s alatabn mellekszag esetében mint gyermekek mint felnőttek ellen a legjobb eredménynyel alkalmazatott, mucifogyo minden mellbetegnek, mint hathatós gyógyszer. Kölonisen ajánlatik.

Hohenmauth, jun. 25-kén, 1858.

Soldan János.

Forbonyos a 9 ft. cs. k. hiteleszközöl.

(667) (3—3)

Sz.-Benedek helységében Déés mellett, gróf az egyik a felső, a másik a alsó kastélyban Kornis Gábor udvarban, mejus hó 2 án, az itai értékezni lehet belső magyarutczában a tulajdonirulni jog nyilvános árverés utján egy évre, nossal, evangelicus oskola második osztályabeli nyolczadik 13-ik mujustól 1859 egész f.ik mi- tanitóval, délelőtt 8—11-ig; délután 2—4 órán.

(674) (2—2)

Bival-eladás.

Alsó-Balázsfalva nevű helységben Csörögi József tőbb számu jó nagy szarvas fejős és borsnyuzó eladó bival-tehenek lalsitatnak: értekezni lehet rólok bérmentes levél által a tulajdonossal. Utolsó posta Somkerék.

(646) (1—1)

Egy kék szürke televér arabs mén, 5 éves, 15 marlok és 2 vonalas, a kerekö-szenl-pili mll, gróf Haller Lajos úr ő nga telever fiedje- ro nevű méntól vala, a nevezett szürke mén eladó 600 ezüst forintokért.

Kinek megvenni szándéka lenne, értekezzék Kolozsvár-Mikolnon uradalmi Maros-Vásárhelyt szatkirályutcza 67-ik szám alatt.

(105)

Porosz királyi kerületi főorvos

Dr. KOCH

jegeczes NÖVENY-CZUKORKA

Minden tévedés kiterjedése elkerülése végett megjegyzem, hogy a Dr. Koch-féle jegeczes növ. czukorka csak hosszabb idő alatt szétolvadó vanak, pontosan ugyanolyan, mint a fehér tüdőbajban szenvedő vizek, melyeket barna bögre helyett vizüveg fehér tüzgrénye a femesb áthatós pecsétet viseli.

vátozatlanul eredeti skatulyákban 20 és 40 pkron árulatnak

Ezen a legjelesb s legalkalmatosb növényekbol a legtisztább jegedzett czukor egy részével készült **Dr. Koch** féle **növényczukorkák** a legtekintelesb vélemények szerint **mint enyhitő hatásu szer; köhögésben, rekedtségben, torokrekeszlésben, nyályasokadsban sat kitünőleg ajánlhatók, melyek a bennük foglalt** növ. és edes nedvek legjobb szert szaszaszolnak, elevenszer és lojlekonyszer a legkeseb- bakban is vannak. Ezek nemcsak ezen valóban jöltevő tulajdonságaik által igen előnyösen különböztetik meg hosszasab használat mellett sem okoznak semminemű gyomorbajokat, sem savanyuságot, sem elnyalakosodat nem hagynak hátra.

Kolozsvártt Wolff J. gyógyszerésznél, valamint: Abrudbányán: Ferenczy Mihály; Beszterczen: Kelpt Frigyes és Dietrich-Fleischer; Devan: Büchler L.; Erzsébetvárosban: Sudit Andr. Szekelyhidon: Zohrer F.; Brassóban: Stenner F.; és Hoffman; Marosvásárhelyt: Fugarasi Demeter; Segesvárban: Weissenfel F.; Kőhalom: Melas F. Ed.; Segesvárott: Misselbacher B. F.; Székely-Udvarhelyi: Kanne A. F.; Tordán: Welits György és Wolff G. gyógyszertárban.

AZ ÉV. BEF. TOTANDA KÖNYVNYOMDÁJA. (Belső farkasutca 74 sz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár, Cluj-Napoca - BCU Cluj-Napoca